

Zrewidowana Østaftale (Umowa Wschodnia) wchodzi w życie z dniem 1. maja 2008r.

1. Uwagi początkowe

Dnia 29. czerwca 2007r. Rząd zawarł umowę z Venstre, Konservative, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti i Det Radikale venstre o zrewidowanie *Østaftale*, która została uchwalona dnia 3. grudnia 2003r ze zmianami z dnia 5. kwietnia 2006r.

Zrewidowana umowa dotyczy następujących elementów:

- zmiany reguł przejściowych dla 10 nowych krajów członkowskich UE¹
- roli partnerów przy zabezpieczeniu uporządkowanych warunków płacy i pracy.

Nowa umowa chodzi w życie z dniem 1. maja 2008r.

2. Obecne umowy przejściowe nadal będą dotyczyły pracowników nieobjętych układem zbiorowym (*overenkomst*)

W oryginalnej *Østaftale* z 2003r. były nałożone ograniczenia dotyczące wejścia na doński rynek pracy pracowników z nowych krajów członkowskich UE (z wyłączeniem Cypru i Malty) , gdyż wymagano pozwolenia na pobyt i prace, aby móc legalnie pracować w Danii.

Pozwolenia do tej pory były wydawane na konkretną pracę, którą pracownik otrzymał w Danii i wygasły, po zakończeniu stosunku pracy. Te warunki nadal obowiązują (po 1. maja 2008r.), w przypadku pracowników nieobjętych układem zbiorowym.

Szczegółowe informacje o powyższych zasadach można znaleźć w notatce nr 13/14 z 19. kwietnia 2004r.

3. Nowe reguły przejściowe dla pracowników objętych układem zbiorowym pracy.

Z nową wersją *Østaftale* zniesiony zostaje obowiązek posiadania pozwolenia na pobyt i pracę dla: **A) pracowników objętych układem zbiorowym** i **B) specjalistów**,

¹ Pod tym terminem są określane następujące kraje: Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Czechy, Słowacja, Węgry, Słowenia, Rumunia, Bułgaria.

naukowców, wykładowców i osób na stanowiskach kierowniczych, którzy będą zatrudnieni w firmach, zakładach objętych układem zbiorowym pracy.

Umowa dotyczy 10 nowych krajów członkowskich UE.

Ad A) pracownicy objęci układem zbiorowym pracy

- a) Musi być mowa o warunkach zatrudnienia objętych układem zbiorowym, gdzie strona umawiająca się po stronie pracownika jest co najmniej lokalnym związkiem zawodowym, który jest członkiem krajowej organizacji pracowników.
- b) Od początku zatrudnienia musi być dołączona pisemna dokumentacja warunków zatrudnienia ze wskazaniem umowy zbiorowej, którą pracownik jest objęty.
- c) W przypadku pobytu w Danii dłuższego niż 3 miesiące pracownik z jednego z 10 nowych krajów członkowskich UE musi otrzymać dowód rejestracji (*et registreringsbevis*) w urzędzie państwowym (*Statsforvaltning*). Przy składaniu wniosku zostanie sprawdzone, czy pracownik jest/będzie zatrudniony w miejscu pracy objętym umową zbiorową. Jako wymagana dokumentacja należy przedstawić umowę o pracę wskazującą umowę zbiorową.
- d) Z wydanego dowodu rejestracji będzie wynikało, że pracownik nie może wykonywać płatnej pracy w Danii, z wyjątkiem gdy jest mowa o miejscu pracy objętym układem zbiorowym. Zgodnie z obowiązującymi regułami dla obywateli 10 nowych krajów członkowskich UE ograniczenie to ulega zlikwidowaniu po dłuższym niż 12 miesięcznym legalnym, ciągłym zatrudnieniu w Danii.

Ad B) specjaliści, naukowcy, wykładowcy i osoby na stanowiskach kierowniczych² zatrudnione w firmach objętych układem zbiorowym pracy

---

² Jako specjalistów rozumie się: osoby, które nie są z najwyższego szczebla kierowniczego, między innymi: inżynierów, architektów, ekonomistów, prawników, lekarzy, weterynarzy, dentystów, fizykoterapeutów, pielęgniarki, dziennikarzy, doradców technicznych i prawnych. Jako naukowców rozumie się osoby zatrudnionych na uniwersytetach, innych ośrodkach naukowych lub prywatnych firmach, które mają instytuty badawcze, m.in.: profesorowie, profesorowie gościnni, profesorowie badawczy, lektorzy adiunkci, stypendyści, doktoranci - badacze, naukowcy na stanowiskach zarządzających, pracowników naukowych, badaczy i naukowców.

Jako wykładowców rozumie się osoby, zatrudnione na uniwersytetach, seminariach lub innych instytucjach, które mają na celu nauczanie, m.in.: profesorowie, profesorowie gościnni, seniorzy wykładowcy, lektorzy, adiunkci, stypendyści, studentów studiów doktoranckich i pomocników wykładowców.

Jako osoby na stanowiskach kierowniczych rozumie się dyrektorów, techniczny lub administracyjny personel, który należy do wyższego szczebla, m.in.: dyrektor administracyjny, dyrektor techniczny, dyrektor d/s sprzedaży, dyrektor d/s importu, dyrektor d/s marketingu, dyrektor d/s personalnych, inżyniera na kierowniczym stanowisku, inżyniera zarządzającego, architekta zarządzającego, dyrektora d/s ekonomicznych oraz dyrektora d/s rachunkowości.

- a) warunek posiadania pozwolenia na pobyt i prace ustaje w przypadku naukowców, wykładowców i specjalistów z wykształceniem wyższym; którzy są zatrudnieni w zakładach, firmach objętych układami zbiorowymi.
- b) Dotyczy to firm, zakładów pracy, które zatrudniają pracowników z 10 nowych krajów członkowskich UE pracujących, w zawodach, które nie są zazwyczaj wymieniane/ które nie są przedmiotem omów zbiorowych, ale są regulowane przez indywidualne umowy pracy. Ograniczenia dotyczące specjalistów dotyczy ograniczenia, które na dzień dzisiejszy są spełniane z zatrudnieniem specjalistów na liście firm zaakceptowanych przez ministerstwo. (?)
- c) Wyżej wymieniony pracodawca ma zaświadczyć prawdziwość i zgodność z prawem warunków pracy i płacy (*en tro og love-erklæring*), co ma na celu potwierdzenie, że wyżej wymienione warunki zostały spełnione. W przypadku, kiedy pracownik z jednego z 10 nowych krajów członkowski UE będzie pracował bez pozwolenia na prace i pobyt z założeniem, że jest to praca na stanowisku specjalisty, a jak nie będzie, jest to praca nielegalna.

4. Szczególnie o dyspozycji na rynku pracy

Obywatel jednego z 10 nowych krajów członkowskich UE, który legalnie pracował w Danii i został bezrobotny może otrzymać zasiłek dla bezrobotnych w Danii, jeśli następujące warunki zostały spełnione:

- a) Osoba pozostająca bez pracy musi być członkiem kasy zapomogowej (*A-kasse*) minimum przez rok (wyjątek: absolwenci)
- b) Osoba pozostająca bez pracy ma spełnić warunki zatrudnienia, aby otrzymać świadczenia socjalne (*dagpenge*)
- c) Osoba pozostająca bez pracy ma być zarejestrowana jako osoba szukająca pracy w organach państwowych, w centrum pracy (*jobcenter*)
- d) Osoba pozostająca bez pracy ma być w gotowości do podjęcia pracy

Prawo do zasiłku (*dagpenge*) można otrzymać poprzez połączenie zagranicznego ubezpieczenia i okresu świadczenia pracy za granicą, razem z okresem kiedy to pracownik pracował w Danii. Porównanie zdarza się jest według takich samych zasad jak dla innych obywateli UE/ EØS³.

Warunek bycia w gotowości do podjęcia pracy jest taki sam dla wszystkich którzy chcą otrzymywać zasiłek dla bezrobotnych w Danii. Zaliczenie osoby pozostającej

³ Kraje stowarzyszone z UE: Norwegia, Islandia i Lichtenstein.

bez pracy, jako pozostające w gotowości do pracy musi spełniać następujące warunki:

- a) osoba pozostająca bez pracy musi posiadać miejsce zamieszkania oraz przebywać w Danii
- b) osoba pozostająca bez pracy musi mieć zdrowie, zdolności oraz wole podjęcia pracy na pełny etat przy jednodniowym okresie uprzedzenia
- c) nie mogą wystąpić zakłócenia (jak choroba, opieka nad dziećmi) lub inne obstrukcje, które bezpośrednio zatrzymują osoby szukające pracy od jej podjęcia
- d) osoba szukająca pracy musi aktywnie szukać pracy, w przypadku szukania pracy *jobcenter* lub *A-kassa* nakłada obowiązek na poszukującego prace szukania i zapewnienia sobie warunków do podjęcia pracy z jednodniowym uprzedzeniem

Ponadto jest jeden ogólny warunek, że na geograficznym obszarze, na którym osoba szukająca pracy, musi być realne zapotrzebowanie na ten lub inny rodzaj pracy, który osoba poszukująca pracy może wykonywać.

Obywatel jednego z 10 nowo przyjętych krajów UE, który legalnie pracował w Danii, nie może oczekiwać pozwolenia na pobyt i prace, i nie może stawiać warunków względem charakteru nowej pracy, którą bezrobotny musi podjąć – jedynie ważne jest to, że jest ona z obszaru objętego umową zbiorową. Nie ma też żadnych przeciwwskazań do objęcia pracy z jednodniowym okresem uprzedzenia. Z tego powodu wymaga się gotowości do podjęcia pracy na duńskim rynku pracy.

W jaki sposób osoba poszukująca pracy jest w gotowości do podjęcia pracy jest oceniane indywidualnie.

W ocenie ważne są następujące warunki:

- a) jaką pracę osoba szukająca pracy może wykonywać pod względem wykształcenia, doświadczenia zawodowego, zdrowia, wieku itd.
- b) do jakiej pracy osoba jej szukająca wyraża chęć, zainteresowanie itd.
- c) jakie jest zapotrzebowanie na prace objęte umową zbiorową na danym obszarze geograficznym.

Jeśli następujące warunki są spełnione i jest realny brak miejsc pracy, w których osoba szukająca pracy mogłaby i chciałaby się zatrudnić, jednocześnie jest ona gotowa do podjęcia pracy, może otrzymać ona zasiłek dla bezrobotnych.

5. Rozszerzenie informacji o warunkach i zasadach panujących na duńskim rynku pracy.

Partie, które podpisały Østafale, zauważyły, że wzrastająca liczba zagranicznych pracowników i usługodawców w Danii, zwiększa potrzebę informowania o duńskim rynku pracy, jego zasadach i ograniczeniach w przypadku pracy wykonywanej w Danii.

Przeznaczono część środków finansowych na śledzenie informacji o przestrzeganiu zasad panujących na duńskim rynku pracy, jego zasadach i ograniczeniach, na które to zagraniczni pracownicy i usługodawcy powinni zwracać uwagę. Z określonej kwoty część środków będzie przeznaczona na ułatwienie obustronnej współpracy, zwłaszcza tych dotyczących problemów, które są związane z wprowadzeniem zagranicznej siły roboczej na duński rynek pracy.

Sieć narodowych biur jest odpowiedzialna za rozpowszechnianie/dostarczanie właściwych informacji zagranicznym firmom.

Nowe informacje zostaną ogłoszone na stronie: www.posting.dk oraz wydrukowane w broszurze – „*Working in Denmark – a guide to the Danish labour market*” i „*Manualen om regler for ophold og arbejde i Danmark*”.

6. Inne inicjatywy dotyczące Østafale

Poza wyżej wymienionymi działaniami zrewidowana Østafale zawiera dodatkowe dokumenty:

- obserwacja napływu zagranicznej siły roboczej
- zwiększenie kontroli urzędów
- pogłębienie informacji o warunkach i zasadach na rynku pracy
- analiza sytuacji
- zapobieganie nadużyciom świadczeń.

Zrewidowaną i pełną wersję Østafale można znaleźć na stronach Beskæftigelsesministeriets – Ministerstwa Pracy – www.bm.dk